N°. 558.

DE GRONDWET.

1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

ZONDAG 11, MAANDAG 12 MAART.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon,** Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . [illegible]
Voor elken regel meer. . . . . [illegible]
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegel regt daaronder begrepen.

De vragen, door den heer Sloet, in de zitting van 5 Maart gedaan, verdienen, ook *na* de aanneming eener [illegible] omstandigheden, rijpe overweging.

Behoort een Ministerie, dat alleen op eene onbeduidende, steeds weifelende meerderheid steunt, iets *meer* te doen dan den loop der algemeene zaken gaande te houden?

Is het, constitutionneel, bevoegd, in zoodanige wankelende positie, *organieke wetten*, die de algemeene regten en belangen van de geheele Natie regelen, voor te dragen?

Wordt daardoor het belang der Kroon, het belang der Natie bevorderd?

»Ik heb eene algemeene beschouwing, eenigzins van peremtoiren aard, in het midden te brengen. Ik heb namelijk een constitutionneel bezwaar tegen de behandeling van deze wet, dat ik niet verzwijgen mag. Ik meen dat de Regering wel zou handelen, dat wil in de parlementaire taal zeggen *constitutionneel* zou handelen, met deze wet voorloopig nog terug te nemen, en ik hoop dat zij in den loop dezer discussie daartoe genoegzame aanleiding zal kunnen vinden. De parlementaire ondervinding heeft ons nu genoegzaam en, bij verschillende gelegenheden getoond, dat dit Bewind, wanneer het die fractie die zich zelve qualificeert als de anti-revolutionaire partij, onder hare bondgenooten telt, iets wat mij thans nog zeer twijfelachtig voorkomt, zonder dat ik daaromtrent wil beslissen, dat dan, zeg ik, dit Bewind hoogstens op eene meerderheid van 3 à 4 stemmen in deze Kamer kan rekenen. Het is inderdaad deze meerderheid, welke over het lot der wetten beslist. Het is deze meerderheid, klein en weifelend, welke de politiek van den dag beheerscht. Kan dit, vraag ik, de begeerte van het Nederlandsche volk zijn, wanneer het ten minste zijnen constitutionnelen zin niet geheel en al verloren heeft? Maar ik vraag nog meer — en ik druk op die woorden [illegible] kan dit in het waar belang zijn van de Kroon? Wanneer ik eens aanneem, dat deze leden, die de meerderheid vormen, [illegible] eens door het water, weerhouden werden om in ons midden zitting te hebben, dan zouden de gewigtigste wetsontwerpen, zooals het onderwerpelijke, waarschijnlijk vallen en zou het lot van het Bewind beslist zijn. Nu kan ik zeer wel begrijpen, dat dit Bewind, dat alleen en geheel steunt op zulk eene onbeduidende meerderheid, den loop der algemeene zaken gaande houdt door wetten voor te stellen van meer bijzonder belang, van finantielen aard; maar het is toch geheel iets anders *organieke* wetten voor te dragen, die de algemeene regten en belangen van de geheele Natie regelen. Deze wetten toch hebben eene duurzame en algemeene strekking. Worden zij met eene kleine meerderheid, zoo als gewoonlijk het geval is en misschien ook nu het geval zal zijn, aangenomen, ja, dan zal het Nederlandsche volk gehoorzaamheid aan de wet betoonen, want God zij dank, gehoorzaamheid aan de wet is de karaktertrek van het Hollandsche volkskarakter, maar het zal gehoorzamen met zekeren weerzin. Het zal die wetten beschouwen als de uitvloeisels van partijzucht. En nu vraag ik; of zulks in het belang is van de wetten zelve, maar vooral of het in het waarachtig belang van de Kroon zelve is? Het is geenszins mijne bedoeling, Mijnheer de Voorzitter, om hier het vraagstuk te berde te brengen, dat veler gemoederen in het land verontrust, of dit Bewind namelijk voorzigtig doet om gesteund door zulk eene nietige meerderheid, het Nederlandsche Volk in eene donkere en sombere toekomst in te leiden. Maar ik geloof dat dit Bewind zelf — en ik doe dit zonder eenige personaliteit tegen den Minister, die op dit oogenblik deze wet verdedigt, ik geloof zeg ik, dat dit Bewind zelf ernstig in overweging mag nemen of het niet best zou doen, zich in dezen tijd van het voorstellen van dergelijke organieke wetten te onthouden, waarvan de grondwettige termijn toch reeds lang verstreken is. Ik vraag aan het Bewind, of niet het tijdstip is gekomen om in het belang van het gemeene vaderland te denken aan eene wijziging van het Kabinet. Tot tijd en wijle dat zulks geschied is, en de Regering zich in eene aanzienlijke, eene vaste meerderheid zal kunnen verheugen, geloof ik, dat zoodanige gewigtige wetten als de onderwerpelijke niet behooren tot stand gebragt te worden. Zulk eene wijziging zal misschien ook een groot middel zijn tot verzoening van de partijen, waaraan het vaderland dagelijks meer behoefte gevoelt.»

Ziet naar Engeland; ziet zelfs naar het min-constitutionnele Pruissen. Ziet vooral naar Belgie, en 't antwoord zal voor de hand liggen.

Belgie, bijvoorbeeld.

Daar treedt het geheele Ministerie als één man af, zoodra het bemerkte, dat het op sleeptouw is geraakt van de Kamers; zoodra het inziet, dat geene wet van gewigt kan worden voorgesteld, zonder verworpen of geheelenmale *gewijzigd* te worden.

Dat Ministerie acht het van zijn pligt, *in het belang van de waardigheid der Kroon*, in het belang *der constitutionnele begrippen*, niet langer het werktuig te zijn van de Kamers, in plaats van, zoo als 't behoort, aan de Vertegenwoordiging de noodige impulsie te geven.

Dat Ministerie, aldus handelende, aldus begrijpende dat het, bij zoo wankelende ondersteuning, niet bevoegd is langer de toekomst van het Vaderland in handen te houden, heeft de waardigheid der Kroon gehandhaafd, den betamenden eerbied voor de regten der Natie en voor de constitutionnele beginselen gehuldigd.

De houding van dat Ministerie heeft ook aan tegenstanders achting afgedwongen; het bewees, dat *het belang des lands* het rigtsnoer was zijner daden, niet de zucht *om Ministers te blijven.*

La plupart des projets de loi soit d'un ordre élevé, soit secondaires, soumis au Parlement par le cabinet, ont été rejetés, ou ajournés, *ou tellement modifiés que les lois adoptées diffèrent beaucoup de l'oeuvre gouvernementale*, et tout cela, le plus souvent, en dépit des efforts du ministre dans le département duquel chacun de ces projets rentrait plus spécialement.

Ces échecs, pour n'avoir pas de caractère politique proprement dit, *n'en constituent pas moins des échecs*, et leur répétition avait fini par rendre *la situation très-difficile pour le gouvernement et véritablement préjudiciable aux intérêts du pays.*

Cette situation ne pouvait se perpétuer. Dans le régime parlementaire, s'il importe que les Chambres conservent toujours la plus complète indépendance, il faut aussi que le gouvernement exerce sur le Parlement *une légitime influence morale, que sa parole ait de l'autorité*, qu'il soit *pilote*, en un mot, et non pas simple timonier tenant la barre *et la faisant mouvoir suivant les indications plus ou moins précises qui lui sont données*, au lieu d'imprimer lui-même la direction. Il doit en être ainsi pour la marche régulière des affaires *non moins que pour la dignité du gouvernement.*

Supposer que le cabinet s'accommoderait de la situation que nous venons d'exposer, une fois cette situation bien nettement déssinée; admettre qu'il tiendrait à conserver le pouvoir, par ce seul motif que les Chambres ne lui marchandaient pas les vôtes de confiance, alors qu'il voyait, d'un autre côté, presque tous ses projets de loi remaniés, rejetés ou ajournés par le Parlement, *c'eût été mettre en doute qu'il eût à un degré suffisant le sentiment de sa dignité*. Pour nous qui n'avons jamais hésité sur ce point, nous nous attendions d'un jour au l'autre, depuis les derniers vôtes de la Chambre des Représentants, au dénoûment qui s'est produit aujourd'hui. (1)

Aldus spreekt de *Indépendance Belge* — niet de tegenstander, maar de *vriend* van het afgetreden bewind. Is niet elk woord toepasselijk op onzen toestand, op de verhouding van ons Ministerie tot de Tweede Kamer?

Vergelijkt nu de houding tusschen *ons* Ministerie en die van het *Belgische*: welk antwoord behoort daarop te worden gegeven?

(1) De meeste wets-ontwerpen, hetzij van gewigtigen, hetzij van ondergeschikten aard, die door het Kabinet aan het Parlement werden onderworpen, werden verworpen, of verdaagd, of *zoodanig gewijzigd, dat de aangenomen wetten zeer veel van het regeringswerk verschillen*, en dat alles, meestal, ondanks de pogingen des Ministers, tot wiens departement die ontwerpen meer bijzonder behoorden.

Die nederlagen, al hadden ze ook geen eigenlijk gezegd politiek karakter, *waren daarom niet minder nederlagen*, en de herhaling daarvan maakte ten laatste *den toestand zeer moeijelijk voor het gouvernement en inderdaad nadeelig voor de belangen des lands.*

Die toestand kon niet bestendigd worden. Wanneer onder den parlementairen regeringsvorm, het van gewigt is, dat de Kamers steeds de meest volkomen onafhankelijkheid behouden, het gouvernement moet toch op het Parlement een *wettigen zedelijken invloed* oefenen; *zijn woord moet gezag hebben*, het moet, in één woord, *de loods* zijn, en niet enkel *de stuurmans-knecht, die het roer in handen heeft en het slechts in beweging brengt, al naar mate de meer of min juiste aanwijzingen, die hem gegeven worden*, in plaats van *zelf* de rigting aan te geven. Dat moet geschieden zoo wel voor den geregelden gang van zaken *als voor de waardigheid van het Gouvernement.*

Te onderstellen, dat het Kabinet zich schikken zou naar den zoo even beschreven toestand; te gelooven, dat het er aan gehecht zou zijn aan 't bewind te blijven, alleen omdat de Kamers het geen votum van vertrouwen ontzeiden, terwijl het van den anderen kant zag, hoe bijna al zijne wetsontwerpen werden *omgewerkt*, verworpen of verdaagd door het Parlement: dat zou zijn betwijfelen: *of het in voldoende mate het begrip zijner waardigheid bezat.* Wij voor ons, die omtrent dit punt nimmer twijfel koesterden, wij verwachtten met iederen dag, sedert de jongste stemmingen van de Kamer van Vertegenwoordigers, de ontknooping, die heden heeft plaats gehad.

Geen *échec* wordt gespaard. Elke zedelijke kracht is in de Tweede Kamer, voor 't gouvernement gebroken; elk wetsontwerp wordt vervormd, gewijzigd of verworpen. Op de Natie, op de Kamer maakt dat alles een pijnlijken indruk; maar op het Ministerie?

»*Neem aan of verwerp; amendeer, wijzig, redigeer op nieuw; doe wat ge wilt,*» ziedaar het programma. »*Wij blijven; wij denken zelfs niet aan eenige wijziging in het Kabinet.*»

Ik kan de stellige verzekering geven, dat er niet de minste quaestie is van eenige wijziging van het Kabinet. Ik meen, dat dit Kabinet *voldoet aan zijne roeping*, door het land te helpen besturen, door die wetten voor te dragen, welke nuttig en noodzakelijk zijn, bovenal die, waarvan de voordragt gebiedend is voorgeschreven. (2)

Bij zoodanige opvatting *van de waardigheid der Kroon*, bij zoodanig begrip van hetgeen de ministeriële portefeuille *tot offer mag eischen*, kan men wel een oogenblik »*stupéfait*» blijven staan.

Reeds menigmaal is ons te gemoet gevoerd: »Hoe? »wilt gij, in deze tijden, eene ministeriële crisis doen »plaats hebben? Vreest gij niet voor den schok, dien »het veroorzaken zou?»

Wij antwoorden alweder met de *Indépendance Belge*:

Certes, c'est toujours une chose regrettable qu'une crise ministérielle; mais nous sommes heureux, du moins, de pouvoir dire que dans les conditions où cette crise se produit, dans l'état de calme, de tranquillité parfaite où se trouve le pays, il n'y a rien dans cet événement qui soit de nature à alarmer à un degré quelconque aucun intérêt. (3)

Belgie verkeert, ten aanzien van de politieke omstandigheden in Europa, gewis in niet gunstiger toestand dan *wij*. Zou, wat dáár zonder eenigen schok plaats heeft, wat dáár veeleer de kracht des lands releveert, *hier* zoo groote agitatie, zoo grooten schok veroorzaken?

Er is niemand die, in gemoede, zoo iets zou durven beweren.

Ook ten aanzien van de levensverlenging van het Ministerie wordt de politieke toestand van Europa gebruikt tot dekmantel van 't geen inderdaad *inconstitutionneel* begint te worden.

(2) De Minister van Justitie, 5 Maart.

(3) Zekerlijk, is eene ministeriele crisis ten allen tijde betreurenswaardig; maar wij zijn althans gelukkig, te kunnen zeggen, dat, onder de omstandigheden, waarin deze crisis voorvalt, in den toestand van kalmte en volkomen rust, waarin het land zich bevindt, er in die gebeurtenis *niets* is, wat aanleiding zou kunnen geven, om, in hoe geringe mate ook, eenig enkel belang te benadeelen.

Bij de groote verscheidenheid der meeningen over den aard en de werking van 's Rijks belastingstelsel, hechten wij aan practische opmerkingen veel waarde.

Zoo treffen wij in het rapport van den controleur der gemeente-belastingen, dat aan den gemeenteraad van *'s Gravenhage* den 27 Februarij jl. is overgelegd, een en andere bijzonderheid aan, die onze aandacht trok:

»*De eigen aangiften der waarde van het slagtvee ten »platte lande is veel hooger dan het schaalregt te 's Gra»venhage.*»

Hieruit volgt, dat de rijksaccijns op het geslagt niet naar denzelfden maatstaf en op gelijke grondslagen geheven wordt en berust, zoodat men in de residentie *minder* betaalt dan elders, waar men de waarde van het slagtvee niet naar het gewigt berekent.

Maar dan is het ook verklaarbaar, waarom men, bij gelegenheid der behandeling van het voorstel tot afschaffing van Rijksaccijns op het *geslagt*, zooveel uit elkander loopende berekeningen vernam omtrent het bedrag van den rijksaccijns op ieder nederl. pond vleesch.

Eene andere bijzonderheid:

»*Aan de zoo weldadig werkende instelling der spaar»kas heeft men de vermeerdering van het middel gemaal »te danken.*»

Waarom?

Omdat, bij het stijgen der graanprijzen, de plaatselijke belasting geheel of gedeeltelijk wordt teruggegeven uit eene kas, die gevormd is in tijden van mindere duurte der granen.

Derhalve was er geen oorzaak tot verminderde consumtie, die het onvermijdelijk gevolg is van stijging der broodprijzen, te knellender door de belasting als de graanprijs rijst.

In de beide aangehaalde gevallen blijkt te meer de valschheid van het beweren, dat de accijns zoo zeer in den koopprijs van het belaste voorwerp verborgen is, dat hij *ongevoelig* en *onmerkbaar* wordt gedragen. Dat moge soms waar zijn in goedkoope tijden; nooit als de marktprijs klimt.

Meermalen hebben wij er op gewezen, hoezeer de staatkundige beginselen van den heer J. B. in strijd waren met die der anti-revolutionnaire partij en zijne beschouwingen in *de Nederlander* misplaatst schenen.

Dat verschil loopt nu meer in het oog, nu *de Nieuwe-bode* gekozen is tot het terrein, waarop de hoogleeraar zich beweegt.

Evenwel is er overeenstemming van karakter in de bestrijding van de beginselen der constitutionnele partij en in eene gestadige overhelling, om toe te juichen, wat door het April-Ministerie wordt verrigt, — al is het, dat zich daaronder zekere wrevel openbaart over de volgzaamheid in het spoor van het *vorig* Bewind.

Lang was de heer J. B. *tegen* eene andere vermindering van lasten dan door afschaffing van opcenten en tot een matig bedrag.

Nu begint men met *zijne volkomene tevredenheid te betuigen* omtrent de keuze der te ontlasten objecten. „Ook omtrent het gemaal geeft men zich thans gewonnen."

Maar dat genoegen is niet onverdeeld. „De tegenwoordige politieke omstandigheden zijn van dien aard, dat eene zoo doorgrijpende verandering in het beginsel van ons belastingstelsel of zelfs in het zamenstel van onze belastingen, hoogst gevaarlijk is."

En dat niettegenstaande de geruststellende verzekeringen van den Minister VAN HALL?

„Ja, maar ook, wegens de stellig onzekere uitkomsten, die er voor de schatkist van te wachten zijn. Wat heeft men dan anders te wachten dan *te korten?"*

Te korten! een leelijk woord, dat ons herinnert aan tijden, waarin men gewoon was uitgaven op uitgaven te stapelen, zich rijk te rekenen en arm te tellen: — tijden, waarvan het einde was eene zoogenaamde vrijwillige leening van 127 millioen en waarvan de terugkeer alleen, volgens den Hoogleeraar, kan voorkomen worden door te geraken uit het *embarras des richesses*, dat, veroorzaakt door een zuinig beheer, leiden moet tot gestadige verhooging van 's Rijks uitgaven!

Uit de tabellen, gevoegd bij het verslag over de verrigtingen aangaande het armbestuur over 1853, ontleenen wij eenige bijzonderheden, waarop het nuttig is de algemeene aandacht te vestigen.

Het bedrag der *subsidiën* aan besturen voor huiszittende armen, en dus voor gewone bedeelingen, was over dat jaar nog de aanzienlijke som van f 1,650,554.48; dat der *collecten en giften* slechts f 1,422,440.25.

Aan *Godshuizen* werd aan subsidiën verleend f 320,928.60½, terwijl aan collecten en giften niet meer dan f 255,891.38½ werd ontvangen.

Wij meenen in deze officiële opgaven treffende bewijzen te vinden, hoe gebrekkig en onvoldoende door de kerkelijke liefdadigheid in den nood der armen wordt voorzien, en wat er nog vereischt wordt voor dat in waarheid zal kunnen vertrouwd worden op de verwezenlijking van het beginsel; de ondersteuning der behoeftigen wordt uitsluitend aan de kerkelijke armenzorg overgelaten.

Is het billijk en pligtmatig, bij de krachtdadige ondersteuning, welke de kerkelijke armenzorg nog uit de fondsen der burgerlijke gemeenten behoeft, nog te eischen eene zelfstandigheid van beheer en eene onafhankelijkheid van toezigt over het gebruik der hoogst aanzienlijke som, welke uit plaatselijke belastingen mogt worden gevonden?

Belangrijk is het verschil tusschen het bedrag der uitgaven voor het schoolwezen, aanleeren van ambachten, onderhoud en voeding voor één persoon en per jaar in de beide *gestichten voor doofstommen*, beloopende namelijk:

te St. Michielsgestel	f 120.46
te Groningen	„ 229.09.

Men klaagt vrij algemeen over de aanzienlijke winsten, welke door de *openbare banken van leening* worden genoten. De tabel no. 16, uit officiële opgaven zamengesteld, aan wier naauwkeurigheid niet kan worden getwijfeld, deed ons het tegendeel zien. De winst

toch beliep	f 25,501.50
het verlies	„ 2,258.34
dus. . . .	f 23,243.16
aan renten van opgenomen kapitalen was betaald	„ 114,053.21
	f 137,296.37

of $5\frac{1}{5}$ pCt. van het kapitaal, groot f 2,665,725.16½.

Maar die uitkomst is niet toepasselijk als men de *Noordhollandsche* banken op zich zelf neemt. De winst

daarvan bedroeg.	f 14,666.70
af het verlies der bank te Alkmaar. . .	„ 106.18
dus. . . .	f 14,506.52
aan renten der opgenomen kapitalen betaald	„ 35,465.76
	f 49,972.28

of $6\frac{3}{4}$ pCt. van het kapitaal, waarmede die banken werken, beloopende f 741,625.19½. Welligt ligt dat verschil bij de bank van leening te Amsterdam.

Van een geheel anderen aard en inrigting is de tabel no. 17, betreffende de *verpachte banken van leening*. De winst, door de pachters genoten, wordt niet opgegeven. Evenwel is het niet moeijelijk, die te berekenen; — immers er is ontvangen

aan renten van geloste panden . . .		f 58798.65
„ opgelden van verkochte		„ 1189.51½
te zamen		„ 59988.16½
waartegen is betaald geen pachtpenningen	f 4708.00	
vermiste panden	„ 97.35	
onkosten van verkoopingen .	„ 1737.54½	
		„ 6542.89½
zuiver		„ 53445.27

of meer dan 10 p.ct. van het kapitaal, dat, volgens tabel No. 16, minder dan de helft bedraagt van hetgeen in het jaar op beleende panden is geschoten.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Gister werd als vrij zeker en zelfs in eene telegrafische depêche gemeld, dat Keizer Napoleon naar de Krim zal vertrekken; thans wordt dit gerucht weder tegengesproken.

De Keizer is ook niet naar het kamp van Lyon vertrokken. Eergister zou hij zich daarheen begeven; doch tot dusverre is omtrent dat uitstapje niets bekend.

Uit Konstantinopel zijn brieven en correspondentiën van den 26sten ontvangen, waarvan de telegraaf eergister reeds een overzigt gaf. Bovendien heeft de Fransche regering depêches ontvangen, behelzende berigten uit de Krim tot 3 Maart. Zij bevestigen, dat tot op die dagteekening niets belangrijks is voorgevallen, sedert de schermutseling van den 23—24 der vorige maand. Zoo verdwijnen in rook alle geruchten omtrent een grooten veldslag, welke aan den kant van Balaklava door generaal Bosquet zou zijn geleverd.

Men spreekt te Parijs over eene nieuwe versterking van 30,000 man, welke uit Frankrijk naar de Krim zou worden gezonden.

Gelijk wij gister voorspelden, heeft het beroep in het manifest van den nieuwen Keizer van Rusland op de nagedachtenis van Peter de Groote, tot eene uitlegging in oorlogszuchtigen zin aanleiding gegeven.

Het is te hopen, dat bij bezadigd nadenken die eerste indruk zal verdwijnen en bij de overweging, dat deze taal van Alexander II bijna verpligtend was in den toestand, waarin hij zich thans bevindt; zoo veel te meer verpligtend wanneer hij, gelijk men verzekerde, geneigd is om, ten voordeele van den vrede, concessien te doen.

In de Duitsche bladen is veel gesproken over eene circulaire van het kabinet van Weenen aan zijne agenten bij de Duitsche hoven, om den considerans te bestrijden, welke de vereenigde comités van den rijksdag hebben doen voorafgaan aan het door die vergadering op 8 Februarij genomen besluit, betrekkelijk de Kriegsbereitschaft, en om te protesteren tegen de uitlegging daaraan door Pruissen gegeven, door te beweren, dat de bonds-contingenten niet anders dan op het grondgebied van den bond moeten worden geconcentreerd, en dat de voorbereidende maatregelen tot verdediging moeten genomen worden met het oog op mogelijke aanvallen van buiten af, van welke zijden zij ook komen.

Wij gelooven, dat er van de Oostenrijksche kanselarij niet één, maar verscheidene circulaires betrekkelijk dit onderwerp zijn uitgegaan.

De Engelsche bladen geven verslag van twee zeer verschillende meetings, welke hebben plaats gehad, de eene te Manchester, door de maatschappij der vrienden van den vrede; de andere te Londen, door de maatschappij, opgerigt ten voordeele der weduwen en weezen der soldaten, die een deel van het Engelsche leger in den tegenwoordigen veldtogt hebben uitgemaakt. De heer Bright was in de eerste meeting de gevierde redenaar, en in de tweede Z. K. H. de hertog van Cambridge.

De heer Bright heeft zijne these volgehouden, dat Engeland zich niet had moeten mengen in de geschillen tusschen andere natiën, en bijgevolg heeft hij den tegenwoordigen oorlog tegen Rusland en bijzonder de expeditie naar de Krim zeer gelaakt.

De redevoering, door den hertog van Cambridge uitgesproken, had geen staatkundig karakter. Z. K. H. trachtte ook blijkbaar haar dit niet te doen aannemen. Zonder iemand bepaald aan te wijzen, verdedigde hij de officieren van het Engelsche leger tegen de verwijtingen, die hen naar het hoofd geslingerd werden.

Hij roemde hunne dapperheid zeer. Wat de gebreken in de leiding des oorlogs betreft, verklaarde hij zich niet geneigd om de te operatien te gispen, en ook niet om de begane fouten en nalatigheid te verdedigen. Maar de vraag rijst of deze bepaalde reserve van den kant van een zoo hooggeplaatst persoon als de hertog van Cambridge, die zelf uit de Krim komt, waar hij deel aan den oorlog genomen heeft, of die reserve, zeggen wij, niet met een afkeurend oordeel gelijk staat? Het staat ons vrij dit te gelooven.

Thans is de tekst bekend geworden van het manifest, waarin het Sardinisch gouvernement antwoordt op het Russisch manifest, houdende eene oorlogsverklaring aan Sardinie. In dit Sardinisch manifest, dat door den heer de Cavour, president van den ministerraad en minister van buitenlandsche zaken, geteekend is, zet de regering de redenen uiteen, welke haar aanleiding gegeven hebben om toe te treden tot het tractaat van 10 April tusschen Frankrijk en Engeland. Zij werpt tevens de beschuldiging van ondankbaarheid, welke in het Russische manifest voorkomt, verre van zich af, onder betuiging, dat zoo Keizer Alexander I sympathie voor Sardinie betoonde, de Koningen Karel Albert en Victor Emmanuel van Keizer Nicolaas juist tegenovergestelde blijken ontvingen. De heer de Cavour legt in zijn antwoord even veel gematigdheid als waardigheid aan den dag.

Men meldt uit Kopenhagen: De tweede kamer heeft aangenomen de wet tot mobilisering van het contingent voor het Duitsche bondsleger, behoudens dat later zal worden beslist of daartoe noodige uitgaven door de hertogdommen of door de monarchie zullen worden gedragen.

In eene telegrafische depêche uit Stuttgardt wordt gemeld, dat Prins Frederik van Wurtemburg is benoemd tot kommandant van het achtste legerkorps.

De ministers van oorlog van Wurtemburg, Baden en Hessen hebben gister eene conferentie te Heidelberg gehouden.

De Spaansche Cortes hebben het berigt van het overlijden van Keizer Nicolaas in hare zitting van 3 Maart ontvangen, welke tijding veel sensatie veroorzaakte. Dit was het voornaamste feit dat deze zitting, geheel aan de lezing van petitien gewijd, kenmerkte. De heer Jaen is in zijne redevoeringen en opmerkingen bij voortduring de echo der onverdraagzaamheid.

Men meldt uit Belgie, dat de heer Tesch bij den Koning op het kasteel van Lacken is ontvangen.

Het schijnt, dat die geachte afgevaardigde uit Arlon de taak aanvaard heeft om een nieuw kabinet zamen te stellen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Bij de behandeling in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van het wetsontwerp tot opheffing van het fonds tot bevestiging en wapening van het zuidelijk frontier, zijn de volgende punten ter sprake gekomen:

§ 1. In de eerste plaats is te kennen gegeven, dat men in de Memorie van Toelichting te vergeefs gezocht had naar eenige inlichting omtrent dit fonds, welks oorsprong en aard niet evenzeer aan allen bekend kon geacht worden. Gaarne zou men dus nog daaromtrent eenige inlichting erlangen, gelijk mede vernemen, waarom niet reeds vroeger dit fonds is opgeheven.

§ 2. Betreffende het ontwerp zelf zijn de volgende vragen gedaan:

Moet niet in de wet zelve, ter behoorlijke aanduiding van het op te heffen fonds, eenige nadere omschrijving daarvan worden gegeven en aangewezen wanneer of krachtens welk Koninklijk besluit het is tot stand gekomen?

Behoort deze wet niet meer te worden gebragt in den vorm eener begrootingswet, waarbij eerst de uitgave wordt voorgeschreven en de som aangewezen om haar te dekken, en dan het batige saldo wordt verrekend; en althans het cijfer te worden uitgedrukt, dat in de schatkist zal worden gestort? Deze wet toch zal het bescheiden zijn, waarop de vereffening berust en dat het bewijs daarvan moet leveren. Zij zal dus moeten uitdrukken de vereffende som.

De Regering heeft daarop o. a. het volgende geantwoord:

§ 1. Bij het eerste der additionele artikelen van het traktaat van 13 Augustus 1814, te Londen tusschen Nederland en Groot-Britannie gesloten, werd, in verband met den daarbij door Nederland gedanen afstand van de Kaap de Goede Hoop, Demerary, Essequebo en Berbice, onder anderen overeengekomen dat door Groot Britannie aan Nederland zou worden uitbetaald eene som van twee millioen ponden sterling, bestemd om, met een gelijk beloop door Nederland bij te dragen, te worden aangewend tot uitbreiding en versterking der Nederlandsche linie van defensie.

Voorts is bij de schikkingen, in 1815 te Parijs tusschen de gevolmagtigden der verbonden mogendheden getroffen, bepaald geworden dat Nederland uit de schadevergoeding van 700 millioen franken, ingevolge artikel 4 van het

vredestractaat van Parijs dd. 20 November 1815 door Frankrijk op te leggen, zou genieten 60 millioen franken, en deze som besteden tot versterking zijner grenzen, in overeenstemming met de bepalingen waaromtrent te dien aanzien was overeengekomen; zijnde deze schikking later nog bekrachtigd bij de overeenkomsten den 8sten en 16den November 1816, te Frankfort door Nederland met Pruissen en Engeland gesloten.

Daar het wenschelijk toescheen om de uitgaven, welke uit de aangeduide overeenkomsten van 1814 en 1815 zouden voortvloeijen, van de gewone staatsuitgaven af te scheiden, werd bij Koninklijk besluit dd. 1 Junij 1816, n°. 28 ingesteld een *Speciaal fonds voor de bevestiging en wapening van het zuidelijk frontier*, en tevens bepaald dat dit fonds zou worden goedgeschreven zoo voor de bovenbedoelde bijdragen van Engeland en Frankrijk, naar gelang die zouden inkomen, als voor de sommen, welke reeds voor het gezegde onderwerp op de begrooting voor het departement van Oorlog waren en verder zouden worden toegestaan

Bij artikel 24 der wet van 9 Februarij 1818 (*Staatsbl.* n°. 7) werd het aandeel, destijds nog door Nederland ten behoeve van het gezegde fonds bij te dragen, bepaald op twintig millioen gulden

De bijdragen van Engeland heeft, na aftrek der kosten van overmaking enz., opgeleverd *f* 22,521,756.22, en die van Frankrijk *f* 22,3[illegible]. Nederland heeft aan het fonds geleverd eene som gelijkstaande met de bijdragen van Engeland, zijnde na 1830 tot het fonds bijgedragen, uit buitengewone begrootingen voor 't depar. van Oorlog *f* 1,459,582.40. De gezamelijke ontvangsten hebben bedragen *f* 88,668,107.41½ de uitgaven tot en met ultimo Dec. 1841 *f* 88,564,821.52½, zoodat het fonds op 10 Januarij 1842 een batig saldo had van *f* 103,285.89, welk saldo eigenlijk is een overschot der som van *f* 1,459,582.40 waarmede het fonds na de jare 1830 uit de Nederlandsche begrootingen is aangevuld.

De nu voorgestelde opheffing is vroeger voornamelijk vertraagd, omdat het niet onmogelijk werd geacht dat nog enkele vorderingen konden opkomen van Nederlandsche ingezetenen wegens gedane leveringen of diensten, die welligt geheel of ten deele uit het fonds zouden moeten worden gekweten. Het sedert gevolgde tijdsverloop heeft de onwaarschijnlijkheid daarvan echter genoegzaam aangetoond, om thans tot de opheffing te kunnen overgaan.

Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag betrekkelijk het wetsontwerp tot Regeling van de koperen pasmunt en nadere aanwijzing der middelen tot regeling van het muntwezen in Nederl. Indie. (Zie *Grondwet* N°. 547.)

Ad. § 1. Een bepaalde grondslag tot berekening van de hoeveelheid koperen pasmunt, die voor Nederl. Indie ten slotte zal worden vereischt, is bezwaarlijk aan te geven. Men heeft wel eens getracht als zoodanig aan te nemen de hoeveelheid, die verondersteld werd in omloop te zijn vóór dat de eerste kenteekenen van overlading van den geldsomloop werden waargenomen, maar het zou gewaagd zijn op berekeningen van dien aard veel staat te maken. De ondervinding zal hierin den besten leidddraad geven, en juist daarom schijnt het wenschelijk, vooral te zorgen, dat men niet van den aanvang af te veel aanmunte. De Regering moest dus thans uitgaan van het *minste* bedrag, dat verondersteld werd noodig te zullen zijn; terwijl vroeger, toen het voornemen tot onmiddelijke hermunting nog niet bestond, berekend moest worden welk bedrag van het omloopende kopergeld *minstens* uit den omloop genomen en hoeveel derhalve *hoogstens* in omloop gelaten kon worden. Van daar het verschil tusschen het vroegere cijfer van *f* 10,000,000 en het thans aangenomene van *f* 6,000,000.

Uit het dezer dagen aan de Staten-Generaal ingezonden verslag omtrent de uitvoering tot 31 December 1854 aan de Indische muntwet gegeven, blijkt, dat ook de Regering bedacht is op het gevaar, waarop in ééne der afdeelingen is gewezen, dat bij te lang uitstel der verwisseling in de buitenbezittingen, na voorafgaande verwisseling op Java, veel kopergeld uit andere gedeelten van den Archipel naar die bezittingen zou toevloeijen.

Ad. § 2. Ten aanzien van de redenen, die hebben doen afzien van het aanvankelijk bestaand voornemen om de hermunting te Soerabaija ten uitvoer te brengen, moet de Regering in de eerste plaats opmerken, dat het haar niet duidelijk is waaruit de veronderstelling is geput, dat deze verandering van voornemen zoo plotseling zou zijn geweest. Zij kan integendeel de verzekering geven, dat die verandering het gevolg is van een zeer rijp beraad. Toen de bestelling van muntpersen bij de firma Ulhorn in de maand [illegible] des vorigen jaars plaats had, was inderdaad het voornemen nog om ze te Soerabaija op te zetten; maar de bestelling had in ieder geval moeten geschieden, omdat de vervaardiging van zulk een buitengewoon groot aantal muntstukken, binnen een gegeven termijn, ook een buitengewoon groote muntkracht vorderde. Er bestond dus geen [illegible] om hierin verandering te brengen, nadat besloten was, [illegible] te Soerabaija te munten, en uit de eerste aflevering [van] persen, in de afgeloopen maand (Februarij), welke [waar]door verscheidene andere afleveringen zal worden opgevolgd, kan daarom ook geenszins worden afgeleid, dat de toebereidselen voor de hermunting te Soerabaija tot zeer [kort] geleden zijn voortgezet. Andere toebereidselen hebben [hier te] lande niet plaats gehad, en in Indie hebben zij [zich] bepaald tot de opzending van een gedeelte der depôts [naar laatst]genoemde plaats, waardoor thans de overzending naar [Neder]land, van het alhier voor de vermunting benoodigde [koper]geld, ook is bevorderd. De bestelling van muntpersen [had, o]m dit nog naar aanleiding eener gedane vraag in het voorbijgaan op te merken) bij voorkeur bij de firma Uhlhorn plaats gehad, omdat hare persen door de uitsluitende zorg, welke die firma daaraan schijnt gewijd te hebben, eene bijzondere vermaardheid verkregen hebben in bijna alle rijken van Europa gebruikt worden, en ook aan 's Rijks munt te Utrecht bij langdurige ondervinding zeer deugdelijk zijn bevonden. Proeven te nemen met bestellingen bij inlandsche fabrikanten scheen bij deze gelegenheid, waar spoed en zekerheid twee voorname vereischten waren, minder geraden; gezwegen nog van de vraag, of het mogelijk zou geweest zijn, de persen tegen den door de firma Uhlhorn bedongen prijs te verkrijgen.

Omtrent de onvolkomenheid der thans omloopende Indische koperen munt en de volstrekte noodzakelijkheid om ditmaal een beter fabricaat te leveren, kan bij ieder, die die munt uit ondervinding kent, wel geen twijfel overblijven. De mogelijkheid om dit ook te Soerabaija, in korter of langer tijd, te verkrijgen, is door de Regering niet tegengesproken; maar het staat vast, dat hiertoe, behalve een geheel nieuw materieel, ook een deskundig personeel van Nederland uit zou moeten worden gezonden, en dat dus de vroegere geldelijke resultaten, aldaar verkregen, ook uit dien hoofde thans niet tot maatstaf konden dienen. Het aanmunten in den ring, waarvan de noodzakelijkheid blijkens het verslag door sommige leden in twijfel is getrokken, is een volstrekt vereischte voor eenen goeden muntslag.

Ten aanzien van de opmerking, dat aan eene overzending van steenkolen uit Nederland naar Indie niet zulke groote kosten zouden zijn verbonden, vermits de steenkolen van hier òf in ballast òf tegen eene geringen vracht kunnen worden vervoerd, moet worden in het midden gebragt, dat voordeel wel bereikbaar was in vroegere jaren, doch dat dit geheel veranderd is sedert de aanzienlijk vermeerderde vraag naar scheepsruimte voor Australie en elders, vooral in Engeland, en de algemeene stijging der vrachtprijzen, welke daarvan het gevolg is geweest; de kosten op de uitzending naar Indie van steenkolen gevallen, hebben dan ook in 1854 ruim 100 pCt. meer bedragen dan in 1853.

De mijnen bij Banjermassing hebben meer opgebragt: in 1848 en 1849 1280.80 ton, in 1850 2113.25 ton, in 1851 5774 ton, in 1852 7340.75 ton, in 1853 9809.60 ton, terwijl te Pengaron nog aanwezig was 4801.50 ton; totaal 31,119 80 ton.

Uit Nederland zijn naar Indie gezonden: in 1849 12,000,000 Ned. ponden; in 1850 9,5000,000 Ned. ponden; in 1851 9,500,000 Ned. ponden; 1852 12,000,000; in 1853 niets; in 1854 814,630 Ned. ponden; totaal 43,814,630 Ned. ponden.

Bepaalde oorzaken, waarom de Borneosche mijnen nog niet geheel in de behoeften van Ned. Indie voorzien, kan men niet opgeven; maar wanneer men het oog slaat op de voortdurende toeneming der productie volgens bovenvermelde opgaaf, dan mag men aannemen dat alles wordt in het werk gesteld om het beoogde doel zoo spoedig mogelijk te bereiken.

De berekeningen omtrent de vermoedelijke kosten eener hermunting op Java loopen te veel uiteen om hier te worden medegedeeld.

In het algemeen mag veilig worden aangenomen, dat zij, afgescheiden van de transportkosten van het koper, in Indie noodwendig hooger moeten zijn dan hier te lande, en dat de berekeningen, die het tegendeel zouden schijnen te bewijzen, op dwaling moeten berusten. Al wat aan machinerien van Europa wordt aangevoerd is op Java van zelf duurder; Europeesch personeel moet daar twee of driemaal zooveel tractement genieten als hier, en een gedeelte van dat personeel zou bijzonder bij deze gelegenheid hier in dienst genomen en voor lands-rekening overgebragt en weder teruggevoerd moeten worden; Javaansche arbeiders worden, hoofd voor hoofd gerekend, zeker veel minder ruim betaald dan een werkman hier, maar ieder hunner verrigt ook zooveel minder werk; de 15 millioen pond steenkolen eindelijk, die voor de geheele bewerking noodig zullen zijn, zouden, zoo als boven is aangetoond, waarschijnlijk geheel uit Europa moeten worden aangevoerd, in welk geval, zij zelfs bij eene matige berekening, toch wel *f* 150,000 à *f* 200,000 duurder in Indie zullen zijn dan hier; en al kon het Gouvernement al de benoodigde kolen in Indie zelf vinden, zij blijven daar toch tot dusver, ten gevolge van de hooge vrachtloonen die men in Indie moet betalen, op Java steeds veel meer kosten dan in Europa. Tegenover al deze redenen, die de fabricatie duurder maken, staan, zoover bekend is, geene die ze goedkooper zouden kunnen maken. Aan de andere zijde mag nog worden bijgevoegd, dat men zich van de onkosten van heen- en weêrvoeren van het koper van Java herwaarts en terug eene zeer overdreven voorstelling maakt door aan te nemen, dat het bedrag der vrachtloonen alleen op acht tonnen gouds kan worden geschat. Zelfs bij volledige assurantie, onder den tegenwoordigen hoogen stand der premien en met berekening van onkosten van lossen en opslag in eene der zeehavens, en van commissie enz. zou het overbrengen van het koper herwaarts niet meer kosten dan ruim twee en eene halve ton gouds; en al rekent men nu evenveel voor het terugvoeren, dan komt men nog slechts tot eene uitgave van vijf ton, op welke bovendien vrij wat kan worden bespaard, wanneer de gelegenheid zich aanbiedt, een gedeelte met oorlogsschepen over te voeren.

Ad § 3. Uit eene in de *Staats-Courant* van 21 Febr. jl. opgenomene aankondiging kan blijken, dat voor het versmelten van het oude koper en het vervaardigen der muntplaatjes de ruimste gelegenheid tot mededinging is geopend, zoodat zelfs buitenlandsche fabriekanten daaraan deel kunnen nemen, mits de versmelting der duiten, tot voorkoming van misbruik, ook door hen, hier te lande worde verrigt. De aanmunting zelve behoort aan 's Rijks Munt te geschieden, dewijl, volgens het gevoelen der meest bevoegde beoordelaars, zoodanige bewerking te veel waarborgen vereischt om aan openbare mededingingin te worden prijs gegeven, en omdat ook het toezigt en de zorg over den muntslag, volgens de wet van 1 Junij 1850, (*Staatsblad*, no. 25) uitsluitend aan het Muntcollegie toekomende, zich niet tot particuliere fabrieken en tot andere plaatsen dan waar het collegie gevestigd is, kan uitstrekken.

De verzekering kan worden gegeven, dat voor de hermunting de billijkste voorwaarden zullen worden bedongen, en dat al wat de aanmunting voor Indie betreft door den Minister van Kolonien niet dan in overleg met den Minister van Finantien is en wordt geregeld.

Ad § 4. De aanmunting der koperen pasmunt zal, zooveel mogelijk, worden bespoedigd; maar vroeger dan tegen het eind van 1857 kan die in geen geval zijn volbragt.

Ad § 5. Ofschoon er reeds thans eene belangrijke hoeveelheid zilvergeld op Java voorhanden is, is het verkieslijk voorgekomen, met de inwisseling de recepissen op Java nog geen begin te maken, en het vooruitzigt bestond, binnen kort ook met de buitenbezittingen te kunnen aanvangen. Dit punt is opzettelijk behandeld in het aangehaald verslag, zoodat men de vrijheid neemt ook hiervoor naar het daar gezegde te verwijzen.

's Gravenhage, 10 Maart.

De Tweede Kamer heeft weder een verlies geleden. De heer DONKER, lid der Kamer, is heden ochtend vroegtijdig, in de residentie, aan de gevolgen van een hevigen aanval van *griep*, overleden.

---

* De heer Minister van Binnenlandsche Zaken, is heden morgen in de residentie teruggekeerd van zijne reis tot opneming der plaats gehad hebbende overstroomingen in eenige provincien des rijks.

De aandeelhouders der Hollandsche IJzeren spoorwegmaatschappij zijn den 26 dezer ter algemeene vergadering opgeroepen. Uit dit uitvoerig verslag, dat bereids voor de aandeelhouders is in gereedheid gebragt, moet blijken de toenemende vermeerdering der ontvangsten in steeds progressieve verhouding. Het bedrag der ontvangsten over het afgeloopen boekjaar overtreft dat van het jaar 1854 met ruim *f* 81,000 en dat over het exploitatie-jaar 1852 met meer dan *f* 126,000. De exploitatie-rekening over 1854 sluit met eene winst van *f* 237,366.30. Er zal derhalve onder goedkeuring der algemeene vergadering, een dividend van *f* 36.50 per aandeel kunnen worden betaald. (*A. Ct.*)

Gedurende het afgeloopen jaar zijn van het Nederlandsche leger in Oost-Indie overleden, de navolgende 26 officieren, van het wapen der infanterie; de luit.-kol. A. Bernhardt; majoors H. W. Buijs en H. W. van Rijnbergh; de kapts. J. Schwab, J. A. de Galz en M. Claesens; 1ste luits. A. J. Anteni, J. M. Noot, J. B. A. Schorrer, J. H. Z. A. Latour, H. W. Coops, J. C. C. Jonxis en S. A. van Houten; 2de luits. J. F. G. Wiesemann, A. W. A. baron van Eck, B. E. G. Gerlach, A. L. Charbij en P. F. F. Bernard*. Artillerie: de kapt. J. Sikkens; 1ste luits. A. J. R. Douglas en D. Straatman. Genie: de kapt. S. M. Hebert; de 2de luits. H. A. L. Bousquet en W. D. Schosser*. Geneeskundigen: de offic. van gezondheid, 3de kl. A. E. Roos en A. P. Sodenkamp*.

NB. De drie met een * geteekenden, bevonden zich als passagiers op het koopvaardijschip *Hendrika*, dat den 4den Dec. ll. is vergaan. (*N. R. Ct.*)

Merkwaardig om zijne bijzondere grootte is een os, aanwezig op de hofstede Middelstede, onder Aarlanderveen, bij A. de Jong, bouwboer van den heer P. H. baron van Taest van Amerongen tot Natewisch. Hij heeft eene lengte van de kruin tot de staart van 2,465 Ned el. De dikte van de borst is 2,915 Ned. el en om den buik eveneens 2,915. Deze os is op bovengemelde hofstede geboren uit Groningsch ras.

Naar wij vernemen, is deze os voor de aanzienlijke som van *f* 600 verkocht. (*R. Ct.*)

×× **Leijden**, 9 Maart. De Algemeene Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier, heeft uit het vroeger gemaakte drietal op heden tot herder en leeraar dier gemeente beroepen Ds. G. L. van Loon predikant te Zwolle.

Arnhem, 8 Maart. Gisteren avond ten 5 ure is Z. M. de Koning, vergezeld van Hoogstdeszelfs gevolg, waaronder men den generaal, graaf du Monceau, en den directeur des Kabinets, baron de Kock opmerkte, met een extra trein van Veenendaal alhier aangekomen. Z. M. werd bij afwezigheid van den Commissaris des Konings, aan het station opgewacht door den heer van Lynden, lid van Gedeputeerde Staten, en begaf zich onmiddellijk te voet naar Westervoort om aldaar de doorbraak te bezigtigen en vertrok daarna naar het landgoed Bronbeek.

Heden morgen ten half acht ure heeft zich Z. M. van hier, over den Rijn, naar Tiel begeven, alwaar de Commissaris des Konings zich nog bevindt. Morgen wordt Z. M. alhier terug verwacht.

— De rampen, door de dijkbreuken te weeg gebragt, zijn nog niet te overzien. De eerste zorgen zijn nu, om daar waar de nood het hoogst is, alle mogelijke redding aan te brengen, en in de eerste dringende behoeften van de noodlijdenden te voorzien.

— In den afgeloopen nacht is de spoorweg nabij het station Veenendaal en de daar aanwezige doorlaat of boog ten gevolge van den hoogen waterstand voor één gedeelte bezweken.

De passage is in zoo verre gestremd, dat alleenlijk passagiers kunnen vervoerd worden. Aan weerszijden van de doorbraak staan de treinen om de passagiers en hunne bagaadje te vervoeren. Men is druk bezig en heeft hoop den weg weldra weder te herstellen.

Doorwerth, 7 Maart. Ook te dezer plaats heeft de overstrooming, gepaard met zwaren ijsgang, Zondag ll. hare tooneelen van schrik en verwoesting aangerigt. Het veermanshuis is bijna ineen gestort; de drie personen, welke zich er in bevonden, zijn van het dak door edelmoedige menschenvrienden uit Driel gered, zoo ook drie koeijen terwijl het overige vee dat men moest achterlaten, is verdronken. Die redding ging met groot levensgevaar verzeld. Bij den landbouwer H. de Graaff is het achterhuis mede ingestort; terwijl de bewoners niet voor den volgenden morgen konden worden afgehaald, hoewel zulks herhaalde malen werd beproefd. De Graaff had zich in den voormiddag met zijnen oudsten zoon naar zijn vee begeven, dat elders was opgestald. Omstreeks drie uur begon het water sterk te wassen en passeerde er reeds ijs tusschen zijne woning, welke geheel door den vloed omringd was, en den dijk, welke het kasteel Doorwerth insluit. De tweede zoon Anthonij, een jongeling van 17 jaar, is voornemens met de boot naar den dijk te varen, ten einde zijnen vader en broeder op te zoeken en kennis te geven van het naderende gevaar. De stroom heviger geworden zijnde, kan hij tegen denzelven niet oproeijen; maar drijft af. Anthonij grijpt zich aan de takken vast van een boompje om daardoor de boot tegen te houden; maar op hetzelfde oogenblik vliedt zij peilsnel onder zijne voeten weg, en laat den beklagenswaardigen jongeling, wiens voeten gelukkig den stam vonden, in dezen hopeloozen staat achter. Op het noodgeschrei komt de moeder met hare kinderen, komen de bewoners van het kasteel Doorwerth en eene menigte menschen uit de buurt toesnellen. Er is helaas! geene boot meer aanwezig en de aangehaalde ladders en touwen kunnen den in levensgevaar verkeerende niet bereiken. Terwijl men nog alles beproefd, neemt eene ijsschol in eene vaart den jongeling van zijn zwak steunpunt weg en gelijktijdig is hij in de diepte verdwenen. Eene tweede schol uit de diepte brengt eenige seconden later den drenkeling aan de oppervlakte van het water. Na eene korte worsteling in het ijs gelukt het Anthonij zich op eene schol van omstreeks 4 vierkante ellen over te plaatsen. De met haren kostelijken last bevrachte schol drijft den vollen stroom af, tot zij eindelijk in het ijsveld van minder snel afgaande schollen wordt opgenomen. En Anthonij ligt geknield met gevouwen handen, de oogen naar den Hemel gerigt en duidelijk hoort men zijn dankgebed voor zijne wonderdadige redding.

Inmiddels ziet men de afgedrevene boot door ijs en wind voortgestuwd in plaats van naar de rivier in de rigting van den dijk drijven. De omstanders snellen naar de plaats, waar dezelve vermoed wordt aan te komen en op aller gelaat staat de hoop te lezen den jongeling nog te redden. Die hoop evenwel verflaauwt aanmerkelijk toen men bemerkt, dat de boot eensklaps bewegenloos tegen eene schol blijft liggen, en de drenkeling meer en meer in de rigting naar de rivier drijft. In dit hagchelijk oogenblik neemt de portier W. Verhagen het moedige besluit eenen ladder op eene ijsschol te leggen, zich voorzien van een lang hout daarop te plaatsen en zoo naar de boot te stevenen. Dit gelukt; binnen een kwartier uurs komt hij met dezelve aan den dijk. Oogenblikkelijk springen H. Hendriks Jr. en W. Willemsen bij hem in de boot, welke nu in volle vaart den vloed doorklieft. Aan het ijsveld gekomen werd de vaart hoe langer hoe meer moeijelijk en gevaarlijk; doch onze moedige mannen trotseren alle gevaar, banen zich eenen weg door de ijsmassa's en binnen een uur tijds zijn zij aan het doel hunner wenschen en Anthony is gered. Nog verliepen er bijna twee uren voor Anthony in de armen zijner betrekkingen lag.

(Arnh. Ct.)

Zutphen, 8 Maart De ijsgang heeft alhier geheel opgehouden. Men verneemt, dat te Doesborgh de brug door het ijs is medegenomen. Behalve de stadspaalbrug is hier ook nog een gedeelte van de provinciale brug, welke nog eerst voor korten tijd gebouwd is, ter lengte van ongeveer 25 el voor den sterken ijsgang bezweken. Het water is, hoewel niet beduidend, gevallen en staat nog op den straatweg voor de poort, terwijl de lage gedeelten der stad onder water liggen. De heer Burgemeester, die zich even als de Wethouders dezer dagen loffelijk gekweten heeft, door steeds tegenwoordig te zijn, waar het gevaar zoo voor menschen en vee, als voor de stads eigendommen het grootst was, heeft een gebouw aangewezen en in gereedheid doen brengen, om diegenen te huisvesten, wier woningen onder water zijn geraakt.

Hardenberg, 8 Maart. Door een groot aantal kiesgeregtigden uit de gemeenten, stad en ambt Ommen, den Ham, stad en ambt Hardenberg en Gramsbergen, zal een verzoekschrift aan Z. M. worden opgezonden, voornamelijk inhoudende, dat het kiesdistrict Almelo in tweeën moge worden gesplitst.

— Het water heeft hier wederom eene verbazende hoogte bereikt en staat drie duim hooger, dan het in het vorige jaar op deszelfs hoogste standpunt is geweest. Het ijs is hier zoo goed als weg.

's Bosch, 7 Maart. Eene algemeene verslagenheid heerscht in onze stad en omstreken. Wij worden op eene onbegrijpelijke wijze door het woedend waterelement geteisterd. Het is ons niet mogelijk met eenige zekerheid al de omstandigheden der ons zoo grievende ramp te vermelden, daar alle communicatien zoo goed als afgebroken zijn. De post, welke gisteren nacht zich naar Grave wilde begeven, is genoodzaakt geworden terug te keeren. Meer dan drie vierde gedeelten onzer hoofdstad staan geheel onder water. Men verbeelde zich dien akeligen toestand, men verbeelde zich hoe het moet gelegen zijn met de behoeftigen, die in de woningen langs den Vughterdijk, de Tolbrug, het Hinthamereind huisvesten. De stad heeft op vele punten een akelig aanzien en de huizen en vensters zijn gesloten.

Alles staat stil; geen handel, geen vertier, geen markt, geen werk, niets. En toch is het nog ellendiger met de bewoners van onze omstreken Orthen, Lith, Lithoijen enz. gelegen; akelig is het gezigt dat deze omstreken opleveren wanneer men van de stadswallen het oog daarover laat gaan. Water en alles water zoo ver het oog kan reiken, zelfs de hooge weg naar Orthen is op drie punten overstroomd. Wij kunnen en durven niet alles schrijven wat van de ramp gemeld wordt, wat men hier en daar verhaalt, want heden zijn nog niet alle zekere berigten ontvangen; zeker is het echter dat verschillende dijken doorgebroken zijn en dat eergisteren avond te Gerven onder Orthen twee menschen, zekere v. d. Krabben en diens arbeider van Engelen, willende in de woning, waaruit zij reeds gevlugt waren nog eenigen voorraad halen, met de schuit omgeslagen, door den stroom medegenomen en onder het ijs geraakt zijn, zonder dat men tot nog toe iets hetzij van de personen, hetzij van de schuit heeft in het oog kunnen krijgen.

Orthen is deerlijk geteisterd en wordt ernstig bedreigd. Menschen en vee zijn in allerijl naar de stad komen vlugten, het vee is in de stallen der kavallerie geborgen. Een aantal menschen heeft op den vuurtoren aldaar eene schuilplaats gezocht en zit er nu opgesloten ten gevolge eener doorbraak achter de woning der wed. Jonkergouw.

Heden is door de onvermoeide en rusteloozе zorgen van den heer L. van Meerwijk eene met brood en kaas geladen kar naar Orthen gezonden om in den nood der ongelukkigen te voorzien.

Te Rosmalen kruide eergister het ijs met zooveel geweld tegen den dijk op, dat als het ware de dijk op sommige plaatsen ter hoogte van 4 à 5 voet geheel overdekt was; eene groote ijsschol ging over het dak van een binnendijks staande huis en overdekte hetzelve geheel. Toen zij op het dak was gekomen brak zij gelukkig in twee stukken, zoodat het huis er zonder merkbare schade af kwam.

Gister zijn te Lith vier huizen weggespoeld, waarbij 7 menschenlevens te betreuren zijn; naar ons heden gemeld wordt, zouden reeds een 20tal huizen vernield zijn.

De communicatie per telegraaf is afgebroken.

Bij het ter perse leggen ontvangen wij nog het volgende:

Bedroevend is het te zien, hoe de geheele stad onder water staat, terwijl het water nog sterk wassende blijft, behalve de gevallen doorbraak in de Maasdijk onder Maren, zijn ook bij de 75 Ellen Brug nabij de sluis van Empel, en twee doorbraken tusschen Orthen en den Heijnis gevallen, een en ander deed het water zoo sterk naar deze stad stroomen dat de weg tusschen Hintham dezen morgen zoodanig overliep dat het niet mogelijk was dezelve op een of andere wijze te passeren, maar nu is tot overmaat een gat gevallen nabij de Roode brug tusschen hier en Vught, zoodat een aantal Rijtuigen zijn ingesloten, en is men niet minder bevreesd dat de groote massa ijs aan de bruggen tusschen hier en Hedel aanzienlijke schade kan veroorzaken. Het is hartverscheurend de reeds door het water geteisterde landbouwers met have en vee naar de stad te zien vlugten. Te hopen is het, dat de gevraagde subsidie voor het Uitwaterings Kanaal de goedkeuring der Staten-Generaal moge erlangen, dan mag men ten minste met grond verwachten, dat zoo al in buitengewone omstandigheden sommigen door overstroomingen mogten lijden, de landen ter zijner tijd van overtollig water bevrijd en 's Hertogenbosch met de bewoners langs Dommel en Aa tegen elke overstrooming beveiligd zullen zijn.

Op het oogenblik dat afgedrukt wordt, staat het water zoo hoog als immer plaats had; de Kathedraal van St. Jan is zelfs niet meer bevrijd.

Ook meldt men ons te gelijkertijd dat volgens rapport van een ooggetuige te Dreumel 14 menschen, die zich op de vorst van een huis poogden te redden door den vloed verzwolgen zijn.

(N. B.)

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van *de Grondwet.*

Ik heb met genoegen uw artikel: *„Hoe eene organieke wet wordt gemaakt"* in het No. van heden gelezen. Steeds een trouw bezoeker van de tribune, kan ik met u instemmen, dat, indien de geheele Natie eens *zag* hoe de tegenwoordige regering, wetten er door sleept, niet een gemoedelijk staatsburger verschillen zou van uw gevoelen.

Maar, als trouw bezoeker van de tribune, moet ik toch erkennen, dat in uw artikel eene voorname omstandigheid is over 't hoofd gezien, die, van den eersten dag der opkomst van *dit* Ministerie, reeds de aandacht van den opmerker heeft tot zich getrokken. Het is, dat niet alleen de oppositie de wetten maakt, maar dat de Ministers zelven met hunne vrienden fluisterende de redactie verbeteren, amendementen opstellen enz., omdat, naar het schijnt, de vrienden geene aanmerkingen in 't openbaar wenschen te maken. Dat *ziet* men wel, maar *leest* men niet in het *Bijblad* of in de verslagen der couranten. Steeds schijnt daarbij de heer VAN HALL eene groote rol te spelen, die, in penible omstandigheden, nadat het nazien en optell[illegible] van de presentielijst, welligt, vrees heeft verwekt, de ron[illegible] maakt door de Kamer en gesprekken aanknoopt, waarva[illegible] de uitwerking natuurlijk niet te bewijzen valt.

De discussien over de wet op de *vereenigingen* heeft d[illegible] duidelijker dan ooit doen zien. De Minister van Justiti[illegible] liep van 't eene ministeriële lid naar het ander, riep an[illegible] dere weder bij zich en zoo werd staande de Vergadering maar *buiten* de Vergadering *om*, het vóór en tegen va[illegible] ieder artikel gewikt en gewogen, werden amendem. voor[illegible] gesteld die dan — geen wonder! — de goedkeuring des Mi[illegible] nisters wegdroegen; middeerwijl de heer VAN HALL zijn pro[illegible] verbiale ronde door de Kamer voortzette.

Ik geloof niet, dat *dit* is het gemeen overleg tussche[illegible] de regering en de St.-Generaal, door *de Grondwet* be[illegible] doeld; dat op die wijze het tot stand komen van wette[illegible] wenschelijk is.

Daar ik de Natie, die niet op de tribune staat, oo[illegible] eens een blik achter de coulisses wensch te doen werpen[illegible] verzoek ik deze opmerkingen in uw eerstvolgend No. t[illegible] plaatsen: welligt hoort gij dan nader meer van mij.

Uw bestendige lezer,

N.

Per Telegraaf.

Londen, 10 Maart. In het Hoogerhuis heeft gra[illegible] Derby zich beklaagd over de afwezigheid van lord Jo[illegible] Russell.

De graaf van Granville heeft geantwoord, dat de ede[illegible] lord vertrokken is met de hoop op vrede en op de reg[illegible] ling der groote beginselen. Mogt hij er niet in slagen[illegible] dan zal hij onmiddellijk terugkeeren; slaagt hij daarente[illegible] gen, dan zal hij met Paschen in Engeland terug zijn.

De toon van de rede van lord Granville was niet gu[illegible] stig voor den vrede.

Parijs, 10 Maart. Men verneemt, dat de keizerin va[illegible] Rusland zelve het ligchaam van haren gemaal naar [illegible] kapel vergezeld heeft, waar de lijkdienst zal gehoude[illegible] worden, dat zij daar acht dagen zal blijven en acht a[illegible] dere dagen op het kasteel.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 10 Maart 1855.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$61\frac{5}{16}\frac{1}{2}\frac{7}{16}$	*Hope* 1798/1816	5	$101\frac{1}{4}$
Dito Certificat. .	3	$73\frac{1}{8}$	Dito 1828/1829	5	$100\frac{1}{2}$
Dito Dito . .	4	$90\frac{3}{4}$	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening. .	4		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4	
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Stieglitz* .	5	$74\frac{5}{8}$
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito 1854 . . .	5	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. .	6	59
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	$59\frac{1}{2}$
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatiën . . .	4	$69\frac{1}{2}$
Nieuwe	1	$17\frac{7}{8}\ \frac{15}{16}$	**Oostenrijk.**		
Dito Buitenl. .	3				
D° Binnenl. ^{e}/m.	3	$31\frac{3}{8}\ \frac{7}{16}\ \frac{3}{8}$	Metalliek . . .	5	$62\frac{1}{2}\ \frac{9}{16}$
Bew. Sp. Com.			Dito bet. Amst.	5	$78\frac{11}{16}$
Amort. Schuld.			Dito Nation. .	5	$65\frac{3}{16}$
Portugal.			Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{5}{8}$
Londen nieuwe.	3	38	Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{5}{8}$
Dito uitgest . .	4				

Philad., Bank-act. $2\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. $68\frac{1}{2}$.

Over het geheel was de markt heden hoogst onbeduiden[illegible] naauw gestemd.

FRANKFORT, Vrijdag 9 Maart. Metal. 5 pct. 65; Sp[illegible] 1 pct. $18\frac{1}{16}$; dito binn. 3 pct. $31\frac{3}{8}$.

LONDEN, Vrijdag 9 Maart. Consols op t. $92\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, 9[illegible] N. Mexic. 3 pct. $20\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$, $20\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct[illegible] Ecuador $3\frac{7}{8}$; Gren. Uitg. $5\frac{5}{8}$; Sardinie 5 pct. $85\frac{1}{2}$; [illegible] 1 pct. $18\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $18\frac{1}{4}$; dito 3 pct. buit. $36\frac{1}{2}$; dito Ce[illegible] $4\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$, $4\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; dito Passive 4, $\frac{1}{4}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 8[illegible] dito 5 pct. 98, $99\frac{1}{2}$; Holl. 4 pct. $94\frac{1}{2}$; dito $2\frac{1}{2}$ pct[illegible] Turksche leening $79\frac{3}{4}$.

PARIJS, Vrijdag 9 Maart. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 94; [illegible] pct. 69.05; Sp. binn. 3 pct. $31\frac{3}{8}$; dito 1 pct. 18, [illegible]

WEENEN, Vrijdag 9 Maart. N. Metall. $82\frac{5}{8}$; [illegible] $106\frac{1}{4}$; Nat. Leen. $86\frac{1}{4}$; Bankactien 1008; Lombarde[illegible] Zilver $27\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 12.20; dito op Pari[illegible]

De markt die gisteren avond op het verneme[illegible] Russ. manifest gedrukt was, verkeerde heden [illegible] eene zeer goede stemming.

MADRID, Vrijdag 9 Maart. Sp. 3 pct. 32.50[illegible] pct. 18.50.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Grave[illegible]